

Az nem szenved kétséget, hogy a nővérek tanítványaik felügyelete mellett is eleget tesznek a vasár- és ünnepnapi misehallgatás kötelezettségének épúgy, mint a kánor is, aki egész mise alatt játszik, vagy a sekrestyés, akit szintén elfoglal munkája a mise alatt. Egyiknek sem kell e miatt még egy misét hallgatnia.

Könyvet használhatnak a nővérek, csak ne akadályozza meg ez őket a gyermekek felügyeletében. Egyetlen jó tanácsot adhatok: tegyék úgy, ahogy legjobban tudják, s akkor ne nyugtalankodjanak sem misehallgatási, sem pedig felügyeleti kötelezettségük miatt.

Cazot Emil

a. m. t. m. á. igazgató.

Szünórák.

Az elemi iskolában.

Év elején kértek a kis elsőosztályosok, hogy énekeljek nekik valamit. Az ének végén így szól az egyik: „Kedves nővér, magának gyönyörű hangja van, csak egy kicsit hamis.”

Milyen időben van ez az ige: *köt*? — „Kérem szépen, ez téli időben van, mert télen szoktak kötni.”

„Ejnye Mária, milyen piszkos az irkád! Miért nem vigyáztál?” — „Kérem kedves nővér, nem piszkos az, csak lintás.”

„Hány éves vagy Margit?” — „Tizenegy éves vagyok. Már tizenkettő lennék, de egy évig beteg voltam.”

„Milyen tulajdonsága van a víznek?” — „Ha mosdunk benne, fekete lesz.”

KÖZPONTI LAP

Havi közlemények
Szent Vince Szeretet-leányai számára.

17. ÉVFOLYAM.

1931.

3. SZÁM

TARTALOM: Katalin nővér boldoggáavatási ügye. — Anyánk tekin-
lete. — A természettudomány a vallás-erkölcsös nevelés szolgál-
latában. — Társulati hírek; 1. A Szeretethölgyek párizsi kong-
resszusa. 2. Kínai testvéreink a vörös banditák fogságában.

Katalin nővér boldoggáavatási ügye.

Az *Anyaház Visszhangja* már áprilisi számában jelezte, hogy tiszteletreméltó Katalin nővér boldoggáavatási ügye nagy lépéssel haladt előre. Március 17-én, kedden, Rómában a kardinálisok, prelátusok és tanácsnokok jelenlétében egy előkészítő ülést tartottak arra a nagy fontosságú ülésre, mely majd erényeinek hősie voltát állapítja meg.

Hogy erre a fontos tanácskozásra Isten segítségét és az Ég áldását vonjuk le, föltisztelendő Verdier kardinális úr őminenciája megengedte, hogy ezen a napon Anyaházunk kápolnájában a legméltóságosabb Oltáriszentség imádásra legyen kitéve és megígérte, hogy buzgó imáink szándékaival ő is egyesül.

Misermont úr, római lazarista atyának — mondja to-

vább a Visszhang — aki fáradhatatlan és igen járatos boldoggáavatási ügyeinkben, úgyszintén Rossignol nővér, római vizitátornőnek több sürgönye nagy örömet szerzett nekünk szent József ünnepén: *Őszentsége XI. Pius pápa jóváhagyni méltóztatott az előkészítő ülés kedvező eredményeit.* Keltős családunk hálás szívvel énekelte tehát a *Magnificat*-ot. Adja a jó Isten, hogy ez igazán preludiuma legyen a boldoggáavatás nagy *Te Deum*-ának.

Scognamillo úr, a Missiótársulat általános prokurátora és e boldoggá-avatási per referense, hivatalosan is megerősítette a *Visszhang* áprilisi számában közölt vigasztaló jelentéseket. És még egy nagy örömhírt tesz hozzá: A Katalin nővér erényeiről tartandó általános gyűlésen, melyet *július 7-ére* lűztek ki, *Őszentsége, XI. Pius pápa* is részt fog venni.

Kedves nővéreinket különösen kérjük, hogy az Anyaházzal egyesülve július 7-ét lehetőleg az imának: könyörgésnek és hálaadásnak szenteljék; mert hogy a Szentséges Atya beleegyezett ez újabb gyűlés összehívásába, arra a reményre biztat, hogy a Szeplőtelen Szűz kijelentésének centennáriumát tiszteletreméltó nővérünk erényei hősiességének kihirdetése fogja megkoronázni.

Az igaz, hogy ugyanezeket az állomásokat kell majd a boldoggáavatás előtt is végigjárnunk, hogy a csodák hitelességét elismerjük. De ha a jó Isten az ő mindenható *Legyen* szavával hozzájárul, akkor teljesedik lelkünk hővágya és hálás szívvel zenghetjük majd el a *Te Deum* -ot.

Anyánk tekintete.

(Nagyontisztelendő Lebrun (Lebrón) anyától.)

Még mindig az 1930-as, jubileumi év visszfényében sütkérezünk. Lelkünk mélyén érezzük, hogy Anyánk tekintete állandóan rajtunk nyugszik és hathatós segítségével velünk van. Ez az 1931-es év oly közel van még a feledhetetlen centennáriumhoz, hogy szinte még hozzátartozik. És folytonos ösztönzés ez arra, hogy hálákat adjunk a nyert kegyelmekért és jótéteményekért, s egyben erőfeszítéssel dolgozzunk azon, hogy az Ég további kegyelmeit is kiérdemeljük.

A szentséges Szűz eljött hozzánk 1830-ban, s azóta nem hagyott el többé. Úgy érezzük, állandóan itt lakik kedvelt szentélyében és folytatja bőkezűségét, pazar kincseinek osztogatását mindazok számára, akik oltára elé jönnek. Érezzük, hogy anyai tekintete lelkünk mélyére hatol, hiszen maga biztosított róla július 18-ának éjfelén: *Mindíg örködtem fölöttetek!*

Ki mondhatná el, mily erő és hatalom ez az anyai tekintet reánk nézve! Hogyan megerősíti gyenge és ingadozó szívünket! De hiszen — mondhatnók — Isten tekintete is rajtunk nyugszik éberén és jóságosan. Az atyának és bírónak tekintetével kíséri minden léptünket; nem elég-e ez arra, hogy megtartson bennünket alárendeltségben és hűségben? Bizonyára, igen. S ez volt gyermekkorunk első benyomása is. Gyermeki képzeletünket sokszor foglalkoztatta a katekizmus e tétele: „Isten mindent lát; látja a multat, a jelent, a jövőt, még legtitkosabb gondolatainkat is.” — Talán nem egy kísértésünkön diadalmaskodtunk és nem egy hibát kerültünk el erre gondolva. Mindenkor tudtuk, hogy az isteni tekintet áthatol korlátokon és határokon, még a legnagyobb mélységeken is.

Igen helyesen festették az igazságügyi palota egyik

menyezetére Isten szemét, amint figyelemmel kíséri a bírakat és vádlottakat a terem rejtett sarkaiban is. Még a pogány népek is az ő elsorvadt, babonákkal telített hitükben állandóan bíznak vagy félnek géniuszaik tekintetétől. A pogány bárka ki nem merészkednék a vizekre, ha a hajó orrára oda nem volna festve egy hatalmas szem: a tó vagy folyó istenének szeme, mely a sötétben vezesse és oltalmazza őket.

De nem katekizmus-oktatást akarok most tartani. Csupán néhány gondolatot közölni a Szentséges Szűz ama szavairól: *Mindíg örököttem fölöttetek.*

Amint Üdvözítőnk egyedüli közbenjárónk Atyjának igazságossága előtt, épp úgy Szűz Mária is szószólónk és közbenjárónk irgalmassága előtt. És ama vigasztaló gondolathoz, hogy a jó Isten figyelemmel kíséri szent kezéből kikerült teremtményeinek mindegyikét, hogy ez az isteni tekintet választott és hívott ki bennünket a világból, azt az édes reményt is kapcsolhatjuk, hogy a bűn nélkül fogantatott szent Szűz tekintetében is hatalmas pártfogónk van.

Ha Szűz Mária tekintetét vizsgáljuk, tulajdonképen szívét vizsgáljuk; mert az anya szíve a szeméből sugárzik ki. Kiolvashatjuk tehát belőle végtelen szeretetének gyengédségét, kimondhatatlan jóindulatát mindegyikünk iránt és azt az élénk vágyát, hogy vele együtt mi is az emberek üdvösségén dolgozzunk. Hiszen oly jól ismeri a lelkek világának kimondhatatlan nyomorát!

Kiolvassuk szeméből azt a meg nem szűnő óhaját, hogy mindinkább és állandóan dolgozzunk saját megszentülésünkön, hogy kötelmeinket mindig jobban teljesítsük s hogy mindig alázatosabbak legyünk.

Szűz Mária lelkének alázatossága mindenekelőtt az igazság világos meglátásából keletkezett és cselekedeteiben nyilvánult. Anyánk tekintetéből megtanulhatjuk tehát, hogyan értsük és hogyan gyakoroljuk ezt az erényt. Arra is megtanít majd, mily szükségünk van az egyszerűség erényére, de az önszeretnek és csalafintaságnak min-

den árnyalata nélkül, melyet a Szeplőtelen Szűz sohasem ismert.

Ez az anyai tekintet bátorít majd bennünket és végignézi küzdelmeinket érzékenységünk és önmegtagadatlanságunk kísértéseivel s velünk örül majd győzelmeinken. Ez a tekintet hajol fölénk könyörögve és esdekelve, amikor kedves Mária-gyermekeink lelkét bizza reánk; hiszen ő maga kívánta egyesületük megalakítását és annyira szívén fekszik fenntartása és elterjedése, hogy kívánságát minden áron meg kell valósítanunk.

Bárcsak sohase olvashatnánk ki Anyánk tekintetéből megérdemlett szemrehányást és panaszt a miatt, hogy lelkületünk függetlenségre és önmagunk túlbecsülésére törekszik. Bár soha, soha okot ne szolgáltatnánk arra, hogy Szűz Mária elfordítsa tőlünk arcát és tekintetét, mert nem ismer rá bennünk szent Fia képmására, melyet hütlenségünk teljesen eltorzítottak.

Emeljük inkább szemünket a megpróbáltatás és szomorúság óráiban teljes bizalommal az ő irgalmas és részvevő tekintete felé. Hiszen ő, ki annyit szenvedett, maga a *Szomorúak Vigasztalója.*

A tengerész, aki nap-nap után a távoli látóhatárt vizsgálja, hogy abban a kiálló sziklacsúcsot, felhőcskét, a viharok előjelét jókor fölfedezze, érdes külseje mellett is átvesz és megőríz valamit szemében a hullámok végtelen mélységeiből, melyeket nap-nap után szemlél. Így a mi lelkünk is — reméljük — áldott Nagyasszonyunkkal való folytonos érintkezésében visszatükrözi majd tiszta, édes tekintetét és átvesz valamit a hűséges és okos Szűznek végtelen irgalmasságából. Így aztán az ő égi és anyai kegyelmeinek kis szószólójává lehetünk környezetünkben.

A természettudomány a valláserkölcös nevelés szolgálatában.

(Folytatás.)

A teremtés.

Az eszes teremtmény arra törekszik, hogy visszatérjen ahhoz, akinek kezéből kipattant szikra. De önmagától nem teheti ezt, nem juthat el Istenhez. A jó Istennek önmagát kellett megismertetnie.

Elénk tárta tehát saját naplóját. Leereszkedett hozzánk a teremtésben; lejött közénk a teremtés lépcsőfokain s mi érezzük az Úrjövét fenségét. Diadalive a csillagokkal díszített ég volt. Tekintelének varázsától zöldel a pázsit, harmatos a lég, édes a gyümölcs és illatos a virág.

Mikor a mélységek világában felismerjük a remekműveit alkotó jó Istent, önkéntelenül is az a fohász tör elő lelkünkbe, mely a legelső tengeralatti kábel-távírat szövege volt: *Gloria in altissimis Deo!* Dicsőség a magasságban Istennek! A magasságok világában és a mélységek ölen egyaránt jelen van az Úr.

Ha az állat- és növényvilágot tekintjük, a magasban kóválygó sastól kezdve a mély tenger fővénvében nyüzsgő véglényekig; ha bepillantunk a lelki élet titokzatos világába s megismerjük önmagunkat, mindenütt a jó Isten alkotó erejét látjuk. Ilyenkor ugyanazok a húrok zendülnek meg szívünkben, melyeken a koronás próféta így zengett: *Ha fölmegyek az égbe, te ott vagy. Ha leszállok a mélyre, jelen vagy. Ha szárnyamul veszem a hajnalt és a tenger végső határán lakom, ott is a te kezéd vezet és áldó jobbod oltalmaz engem.* (138. zsoltár.)

A jó Isten szeretetből, saját dicsőségére és értelmes

teremtményeinek boldogítására teremtette a világot. Teremtett, mert szeret, és szeretetből boldogítani akarja teremtményeit. A nagy természet a Mindenható jóságának szépséges albuma. Tanuljunk meg figyelmesen lapozni benne.

Látunk a természet albumában: tükörsíma vizeket és háborgó tengert; kemény gránitsziklát és rajta bársonypuha mohát; éjjeli sötételet és sarki fényt; napsugarat, rezgő délábót, kalászhullámos rónát, hómezőkkel megkoszorúzott hegyláncot; parányi véglényt és elefántot, az ősidők sárkányának megkövült csontvázát, tollatlan madárkát, gyámoltalan fiókákat.

A látott táj egy óriási vászon, melyre maga a jó Isten festette a képet. Látunk rajta sötétzöld erdőlombot, arany-sárga gabonatáblákat, azurkék eget meg tengerzöld vizet; piros pipacsot meg hófehér liliumot, kékszemű buzavirágot, sárgás kankalint. Azt mondja magáról: *Én vagyok, aki vagyok!* Jelen időben beszél az Úr, mert élete örök jelen. Lénye mindeneket betölt.

Szent Pál ama szavaihoz: *Ami az Istenben láthatatlan, a teremtett dolgokból érthető és látható.* (Róm. 1, 20.) maga a természet fűzi a legszebb magyarázatot. A természet telítve van szépséggel. Szép a természet télen, amikor minden alszik benne; de a földbe ültetett mag a vastag hótakaró alatt életet, föltámadást vár. Szép a tavasz, amikor a rügy, a bimbó virágba feslik és minden pompáját kifejti s a Teremtő napsugárral ébresztgeti a szunynyadó világot.

Az újjáébredés örömét zengi a pázsit fűszálai között nyüzsgő rovarsereg, az ágakon füttyörésző madárka. A föld minden rögcskéjébe élet és erő, még pedig a halálon győzedelmeskedő erő éled. A sívár, anyagiasság lelkületre mindez semmiféle hatással sincs. A mi lelkünk azonban értse meg, találja meg benne a Teremtőt és jóságos Gondviselőt.

A tavasz a gyermek, az ifjú képe. A fenség és báj soha, sehol sem olvad szebb harmóniába, mint a termé-

szet tavaszi ébredésében; sehol sem bensőbb, mint a kis gyermek lelkében. Mindkettőben a jó Istent találjuk meg. Nincs is kedvesebb, mint a gyermek ártatlan tekintete, melynek csodás tisztaságában valami égi fény: a hatalmas Isten lelke tükrözik.

A lélek is olyan titokzatosan fejlődik, mint a virág-szirom; a Teremtőnek titkos beavatkozásával. Az iskola is egyike azoknak a titokzatos kerteknek, melyekben szinte visszafojtott lélekzettel lessük-várjuk a rügyecske kibontakozását. De nincs élet, nincs fejlődés fény és melegség nélkül. Zárjuk el a növényt az éltető napsugártól; elsatnyul, elvész az. A gyermek, az ember éltető napsugara a vallás, a hit. Ha kitépik a gyermek szívéből, szomorú példákön láthatjuk a gyermeklélek pusztulását.

De szemléljük tovább a természet szépségeit! Nézzük a nyarat, a júliusi napsütésben, a természetörök titkos művében. A fák sejtjeiben perdül a rokka és millió szövöszéken szövötté szövi a napsugárt. A nagy, nehéz hőség alomba ringatja a földet, és mégis ezernyi gyengéd finom zizzenés éri fülünket. Ilyenkor érik a szem, virágok bontakoznak, terem a szín, illat, zamat. A parányok felegetnek egymásnak a napsugárban. Mindegyik a maga nyelvén hangoztatja: Átvonult közöttünk ő, az Úr!

Októberi hűvös szél suhan át. Lehelletétől lázpiros lesz a levél. Aranyló tűz folyik végig a galyon. Narancsárga, ezüstös lila, zöldes fény, szíena, szépia, rézvörös... szín és szín mindenütt.

Gyönyörű a természet még akkor is, amikor a halál napszámosa lett az idő. Az elmulás színeit festi az ősz, de a haldokló levelek helyett máris sorompóba áll a jövő tavasz ígérője. Már meglátszanak az új levélfakadás rügyei a csupasszá vált fák ágain. Hirdetik, hogy eljő a tavasz, mely új életet fakaszt, bár gyökerük a sírok mélyébe hat.

Szép a természet ragyogó napfényben, mikor a légbe szálló pacsirta aranykalász fölött dalolgat boldogan. Szép a hajnalhasadás, mikor a csillagsugárból szótt éjjeli fátyolt ellebbenti, a reggeli fuvalom a virágok fejére gyöngy-

harmatot nint; a pirkadó hajnal bontogatni kezdi rózsaszín szárnyait s az első napsugár rezgő fénye szivárványszínekben szűrődik át az ablakon s glóriába vonja a légkört, melyet az éneklő madarak dala tölt be.

Szép az alkony-izzás. Az úszó felhők habfehér selymébe bíborcsikot hímez az alkonyisugár. A fáradt természet nyugovóra készül; a fátyolosodó erdő muzsikásai zengő zenébe kezdenek; a szellő szárnyán esti harangszó lebben szerteszét. Kedves, szelíd, mélabús zengése szívhez szóló, mint a legszebb költemény. A haló harangszóra elalszik az élet, elnémul a mező cirpelő zenéje. Szent, titkos csend ölel körül. Értsük meg ezt a templomi némaságot: Most repül a jóságos Alkotó trónjához a nagy természet egyetemes hálaadó imádsága. Tekintsünk mi is az égre. Imádkozzunk: *Miatyánk!*

Elragadó a csillagsugaras éjszaka titokzatos csendjével. A csillagok a sötéllő égbolt mezején, mint megannyi betűi az Isten könyvének, nagy gondolatok sorait tárják elénk. A földről az égig, a végtelenségig emelik gondolatainkat. Sejtelmekkel telik el lelkünk, valahányszor belemerülünk a forgó, keringő csillag-sugarak égi világába. Tudjuk, hogy ahol mi álló, rezgő fényfoltokat látunk az égen, ott óriási égítetek járnak az Isten ujjá által kirajzolt pályákon; mérhetetlen világok úsznak az égbolt tavnán." (Hajós.)

(Folytatjuk.)

Társulati Hírek.

I. A Szeretethölgyek Egyesületének párizsi kongresszusa.

A jubileumi év november 28-ának reggelén a Bacutcai szentélyben körülbelül százötven Szeretethölgy gyülekezett, nemcsak Párizsból és környékéről, hanem Franciaország, sőt a világ minden részéből is. Képviselve volt közöttük Spanyolország és Itália, Anglia és Magyarország, Belgium, Schweiz és Lengyelország, sőt még a tengerentúli Brazília és Kosztarika köztársaság is. E sok nyelvű és sokféle nemzetiségű társaság minden tagja egy szívvel-éllekkel egyesült a Szeplőtelen Szűz lábainál. Ugyanaz a bizalom, ugyanaz a szeretet tölti be lelküket; s a szentáldozásban ugyanazon magasztos szándéokra egyesülnek a *Szeretet Urával*.

Ft. Doucet úr, tehetséges, fiatal lazarista, buzdító szavakat intéz hozzájuk:

„A szentséges Szűz — mondja — a cönakulumban elnökölt azon az első Szeretet-kongresszuson, mely átalakította az Apostolokat, és általuk az egész világot a szeretet uralma alá hajtotta. Lám, ő volt az első és legtökéletesebb Szeretethölgy!...

A szent Szűz nagyon jól ismeri a szegénység nyomorát; hiszen önmagán tapasztalta ki, amikor a betlehemi szállásadóktól elutasítva, sziklabarlangban volt kénytelen meghúzódni és méhének áldott gyümölcsét világra hozni. — Kis názáreti házacskája az első *Szeretetház*, amelybe befogadja, táplálja és ruhazza a szegények nagy Szegényét.

Ismeri a szenvedést is és mindazt a kínt, amit az agyongyötört anyai szívben megforgatott tőr okozott. Látta szent Fiát megsebesítve, a kereszt alatt roskadozva; és ez a csodálatos Anya a Kálvária magasztos és hősiességű *ápolónője* lett.

A kereszt alatt hallotta az isteni Haldoklónak panaszát, ha-

lálhörgését; ott virrasztott mellette utolsó sóhajáig. Azután térdeire vette holt tetemét, még egyszer átölelte, gyorsba takarta és elkísérte sírjába.

S vajjon kiért és miért?... Részvétből a sóhajtozó és nyomorgó emberiség iránt, akinek első *Szeretethölgye* akart lenni.”

A hallgatók átszellemült tekintete ezek után követte a szentséges Szűzet a beteg, benuult, agonizáló lelkekhez, amint szívének gyengédségével juttatja el hozzájuk a megváltó szent vért és gazdagítja őket ama kegyelmekkel, melyeknek teljességét bírja.

E szeretet-látogatások egyikét e kápolnába tette meg, 1830-ban. Hogy a társadalom bajait meggyógyítsa, különös gyógyszert hozott le az égből: egy Érmét, melynek amily kicsiny az alakja, oly óriási a hatása. Ha a nép ajka nem nevezte volna el *Csodás-éremnek*, egész bátran *Szeretet-éremnek* nevezhetnők.

„Szűz Mária leszállt az égből és isteni Fiát néhány órára a szent Angyalok társaságában hagyta. A Szeretethölgyek se habozzanak; hagyják el békés lakásaikat, amikor az önfeláldozás órája üt számukra, és ereszkedjenek le a szegényekhez. E szegény lelkek bizalmasan közlik velük ügyeiket, amint Katalin nővér is közölte a szent Szűzzel az övéit. A szentséges Szűz meghallgatta; hallgassák meg ők is.

A november 27-i látogatása alkalmával is példaképpül szolgál Szűz Mária. Ennél a látogatásnál kér és ad; mert kér, azért tud adni. Ég felé emeli a nyomorúságok és könyörgések gömbjét, s azután közelíti csak hozzánk kegyelemsugaras kezeit. A szegényeket látogató hölgyek is mutassák be előbb a jó Istennek a fizikai és erkölcsi nyomorúság gömbjét, hogy az Úr megtölthesse kezeitek jótéteményekkel s ők kioszthassák.”

Az Érem hátlapjáról is nagy tanulságok kínálkoznak. A megfeszített Jézus szeretete és a szegények iránt érzelt részvét töltse be a kongresszuson résztvevő hölgyek szívét. Szűz Máriával együtt alázatos és önfeláldozó szolgálói legyenek Istennek, hogy egykor majd együtt uralkodhassanak az égben a *Szeretet Urával és Hölgyével*.”

A kongresszus tagjait ez a hatásos beszéd a szere-

tet szimbolikus talajára helyezte, mely annyira otthon van Egyesületükben. Az istentisztelet után az Anyaház lelki-gyakorlatos termében a legszívélyesebben fogadták őket a központi tanács tagjai. Ott üdvözölhették nagyoniszteendő elöljáróinkat is és hallhatták főtisztelendő generális-atyánk üdvözlő szavait, aki első ízben adta reájuk ez alkalommal szent Vince áldását. Ezt az áldást megismételte a délután folyamán és másnap a Földrajzi Társaság nagytermében megtartott hivatalos, tanulmányi gyűlések alkalmával is.

„Hölgyeim — mondotta ft. generális atyánk, — kongresszusukon maga a szentséges Szűz elnököl. A Szent Vince által alakított legelső Szeretet-egyesület a Szeplőtelen Szűznek volt szentelve. Ő volt tehát első elnöke. Azt is állíthatjuk, hogy ő volt az első Szeretethölgy, hiszen alázatosan és önfeláldozóan szolgált a legelső Szegénynek: Üdvözítőnknek. Önök is, amikor szolgálatot tesznek a szegénynek, a szentséges Szűz lelkületével tegyék a hit szellemében; s a szegényben az elfátyolozott, az elrejtett, hogy úgy mondjam, a megtestesült Üdvözítőt lássák.

Kongresszusuk eredményei Isten dicsőségére és a szentséges Szűz tiszteletére szolgáljanak. Kétfélék a kongresszusok: bőbeszédűek és diszkréték. Az elsőekben nagy hangon beszélnek emberszeretetről, szolidaritásról, emberiségéről; és a szavak sokasága alig eredményez érdemleges cselekedetet. A másik fajta kongresszus, amilyen az önöké is, nem hallgatag ugyan, de diszkrét. A jót keresi a nélkül, hogy nagy lármát csapna. Itt is sokat beszélnek talán, de sokat akarnak tenni is. Mert a szegények javát keresik és nekik akarnak szolgálni.

Örömmel üdvözlöm tehát a különböző nemzetek kiküldötteit, kik nemcsak Európából, hanem Keletről, sőt Amerikából is eljöttek. Üdvözlöm a távolról és közletről érkezett Szeretethölgyeket. Isten áldja meg jóakarataikat és törekvéseiket!”

A Földrajzi Társaság nagy termében az emelvényen helyet foglalt főtisztelendő generális-atyánk, ft. Fliche úr, a párizsi Szent Vince-konferenciák elnöke, mélt. Peters úr, a Liège-i általános helynök, ft. Cazot igazgató-atyánk,

főtiszt. Crapez úr, a Szeretethölgyek igazgatója. Továbbá Montesquieu grófnő, tiszteletbeli elnök, Solages marquise, általános elnök, Caiffarelli hercegnő római elnök, végül a központi Tanács tagjai és az előadó hölgyek.

Fliche úr, a Szent Vince-konferenciák elnöke sok évi tapasztalatából leszűrt beszámolót tartott és rámutatott, hogy ennek a lényegében természetfölötti keresztény szeretetnek mindenkor az időkhöz és a társadalmi szükségletekhez kell alkalmazkodnia éppúgy, mint az Egyház is, amelynek gyermeke. Nagyon sürgette a különböző művek együttműködését és nagyon sok jót remélt attól, ha a hölgyek Szeretet-egyesülete több közeledést és érintkezést mutat a Szent Vince-konferenciákkal.

A lengyelországi, angliai, belgiumi és milánói jelentések is igen érdekesek voltak. Elénk tárták, mily szépen alkalmazkodik az igazi keresztény szeretet a különböző nemzetiségek tömegeihez, jellemeihez és szükségleteihez. Ezzel megvalósítja az igazi nemzetköziség eszméjét, mely minden szívet Isten és embertársaink szeretetébe olvaszt.

A kongresszus második ülésén még inkább szemünkbe tűnt a szívek és lelkek egysége. A tegnapi érintkezés ma még bensőségesebb és bizalmasabb volt. Mindenkit az az élénk vágy dagasztott, hogy tanuljon és a jóban előrehaladjon.

Ft. generális-atyánkat ez alkalommal Cazot igazgató-atyánk helyettesítette. Megnyitó szavaival a szentséges Szűz oltalmába ajánlotta ezt a gyűlést, hogy minden Isten dicsőségére és a szegények javára történjék.

„A szegények felé irányuljon egész buzgóságuk és szeretetük minden törekvése. Ők képezik e kongresszus lényeges célját. Egyes gyűlések célja sokszor egészen háttérbe szorul a mindenféle mellékes témák között. Tegnapi gyűlésükről nem áll ez. Az egész gyülekezet érdeklődése, szívük minden dobbanása egyesgyedül a szegényekre irányult.”

S miután rövid összefoglalásban végigment a tegnapi értékes jelentéseken, így folytatta:

„Mily érdekesek voltak ezek a jelentések! Mennyire kitágítják eszmekörünket s mily alázatossá tesznek! Ha az ember csak a maga kis látókörében mozog, igen könnyen azt hiszi magáról, hogy egyedül csak ő tesz jót, ő érti meg a szegényt. S lám, most meggyőződhattunk, hogy mások is éppen annyi, sőt talán sokkal több jót tesznek; így kisebbeknek érezzük magunkat. És igazat mondott az egyik előadó hölgy: „Az egyiknek tapasztalatát felhasználhatja a másik.”

Most Caffarelli hercegnő, a római Szeretethölgyek egyesületének elnöke emelkedett szólásra és kifejtette, miben áll az egyesület bensőséges élete. Utána a magyarországi Szeretet-egyesületek országos elnöknője: Szentgáliné öméltsága beszélt.

A nagyszámú és érdeklődő hallgatóság előtt francia nyelven elmondotta, milyen körölmények között alakult meg Magyarországon a Szeretet-egyesület 1918-ban, a Szeretet-leányainak Központiházában. Megalakulása majdnem összeesett a világháború tragikus befejezésével, a nemzet földarabolásával és a bolzsevizmus és kommun gyászos napjaival. Elmondotta, hogy amikor a missióspapokat és a Szeretet-leányait kiűzték házaikból, az egyesület titokban, egy-egy Szeretethölgy lakásán mégis megtartotta összejöveteleit, nem hagyta magára a beteget és szegényt; hiszen ennek akkor volt legnagyobb szüksége segítő, támogató kézre.

Ezek után beszámolt az egyesület jelenlegi helyzetéről, különösen a hölgyek lelki életének kimélyítéséről a konferenciák, körlevelek, évi lelkigyakorlatok, stb. által. Örömmel említette meg a szeretetművek kis közlönyét; a Szent Vince-lapot. Beszélt a havi összejövetelekről, munkadélutánokról, közgyűléseinkről és az évi országos gyűlésről. Elmondta, mily nehézséggel jár újabb működő tagok beállítása s mely eszközökkel igyekeznek a tagok számát gyarapítani. Több ajánlatot is tett a kongresszusnak. Ezek közül legfontosabb — s a kongresszus el is fogadta — hogy minden öt évben tartsanak más és más központi helyeken ily kongresszust. Ha Isten segít, 1935-ben

Budapesten hívjuk össze és már most örömmel meghívja oda az összes jelenlevőket.

A magyarországi jelentést a kongresszus tagjai meleg érdeklődéssel és figyelemmel hallgatták végig. Úgy látszik, szimpátiát keltett bennük kedves és szerény megjelenésű kiküldöttünk. Legalább is erre mutat, hogy beszédje befejeztével igen sokan odajöttek és testvéri kézzorítással üdvözölték. Nem titkolhatták abbeli meghatottságukat sem, hogy ebben a félreeső, és a háború következményeitől leglőbbet szenvedő országban ily szép hitéletet és ily önfeláldozó karitativ tevékenységet tapasztalnak.

Még többen is beszéltek e gyűlésen, nevezetesen a Madridban megalakult Marillac Lujza ifjúsági egyesület szép működéséről is.

E közben ft. generális-atyánk kíséretében megérkezett Párizs érseke: Verdier kardinális. A kongresszus ez utolsó gyűlésére főpásztori áldását hozta el és atyai, szeretetteljes szavakat intézett az egybegyűltekhez. Többek között így szólt hozzájuk:

„Az önök első egyesületét maga Szent Vince alapította meg. Tőle kapták nagyszerű nevüket: a *Szeretet hölgyei*, mely anynyira megegyezik a *Szeretet-leányainak szép* nevével....

Méltatta a hölgyek áldozatkészségét, mellyel családjukat, otthonukat elhagyva, eljöttek az idegenbe, hogy a szegények testi-lelki javát alaposabban megbeszéljék. Különösen egy érdemüket emelte ki: hogy a szociális béke megteremtésén fáradoznak.

„A Szentséges Atya nagyon óhajlja, hogy az apostolkodó egyének előbb oktatást nyerjenek a szociális kérdésekről. Azért nagyon ajánlja, hogy gyűléseiken ezekről is tárgyaljanak. A szegények elmondják önöknek fizikai nehézségeiket; de nem mindig mondják el erkölcsi bajaikat, mert attól félnek, hogy nem értik meg őket. Azt mondják maguk között: Ez a hölgy nagyon jó, de nem ért meg engem....

Arról is tárgyaltak, mily nehéz a szeretet hadseregébe való toborzás. Papjainak sokszor mondom: „Diszkréten bár, de

mondogassák kis tanítványaiknak, akikben némi rátermettséget vesznek észre: — Ó, gyermekem, ha tudnád, mily boldoggá tett engem, hogy Isten papja lehettem! — És mutassanak rá azokra a lelki örömeikre, melyeket a pápi hivatal teljesítése közben éreznek.”

Őnök, a Szeretet-hölgyei is, baráti körben beszéljenek lelki örömeikről. Mondják el őszintén: „Életem legnagyobb boldogsága az, hogy a keresztény szeretet cselekedeteit gyakorolhatom!” — És a fiatal leányok és asszonyok tömegesen jönnek majd, hogy résztvegyenek az önök boldogságában...”

A gyűlés befejeztével mindenki úgy érezte, hogy jó munkát végzett. A kongresszus elhatározta, hogy az egyesület nagyobb mértékben törekszik majd a tagok lelkének megszentelésére, mert így több jól tehet a szegénynek lelkével is; hogy a túlságosan egyéni nézetektől eltekintve, ezentúl szorosabb együttműködést fejt ki a különböző szeretet-intézményekkel, első sorban a Szent Vince-konferenciákkal. Kifejezte óhaját, hogy külön plebániai gyűléseket is tartsanak a plebános, a hölgyek és a konferenciák elnökei és a szegényeket látogató nővér részvételével; hogy helyi tanácsokat is tartsanak és időről-időre nemzetközi kongresszusokat. Az évi összefoglaló jelentés helyett pedig előnyösebb és alkalmasabb volna valami havonként vagy kéthavonként megjelenő és a Szeretet-egyesület ügyeit tárgyaló folyóirat.

A délután folyamán újból a sugárzó Szent Szűz lábainál gyűltek össze a kongresszus tagjai, hogy ünnepélyes áldásban neki ajánlják önmagukat, műveiket és szegényeiket.

A kongresszus befejezése másnap reggel Szent Lázárban, Szent Vince drága ereklyéinek jelenlétében volt. Az ünnepélyes főpapi misét Chaptal úr ömértósága, Párizs segédpüspöke tartotta. A szentmise végeztével ft. Doucet úr hatalmas és megrázó beszédben fejtette ki a különbséget a laikus emberszeretet és a keresztény szeretet hatásai között. Az előbbi csupán anyagi szempontból gyámolítja a szegényt, míg az utóbbi a testen keresztül eljut

a szívhez és a lélekhez. És a testi sebeket át meglátja és orvosolja az erkölcsi sebeket is. Végül a hit szellemének fényét velítette a szeretet-munkákra, következő szavaival:

„Szent Vince szenvedélyesen szerette a szegényt. Velünk is megszerettette, mert Jézus Krisztustól tanulta meg, hogyan szeresse. *Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat... Énérlettem!* (Luk-10, 27.) *Szánom a sereget!* (Máté 15, 32.) *Szeressétek egymást, amiként én szerettelek titeket.* (Ján. 13, 34.) *Bizony, mondom nektek, amennyiben ezt egynek ezen legkisebb testvéreim közül cselekedtetétek, nekem cselekedtetétek.* (Máté 25, 40.) Ez a kis szó: *Nekem cselekedtetétek*, Szent Vince szemében szinte megistenítette a szegényt. A Szeretethölgyekhez így szólt: „Ha testi szemekkel nézik a szegényt, csak rongyokat, eltorzult arcot, szinte alantasabb, visszataszító lényt látnak maguk előtt... De fordítsanak az érmen! Krisztus és a hit szemével nézzék őt; mit látnak akkor? Egy magasabb lényt, saját jötevőjüket, Üdvözítőjüket, Jézus Krisztust látják bennük.”

Jézussal való egyesülésünk különböző lehet: az Evangéliumban igéi által egyesülünk tanításával; az Eucharisziában az áldozat által testével és vérével; a szegények szolgálatában a felebaráti szeretet által szenvedésével és megváltásával. Mily hatalmas és lelkesítő indítók az a gondolat, hogy Krisztus jelen van a szegényben arra, hogy ne csak gyámolítsuk őt, de valósággal tiszteljük is! A szegénynek lakhelye: szentély. Önök a szegénység szentségét látogatják meg; és amikor reggel áldoznak, Jézus visszaadja önöknek a neki tett látogatást.

Sokszor halljuk azt a húsvéti, különös mondást: „Jézus agóniája az idők végeig tart...” bizonyára vélkeink folytonossága miatt. De hiszen a megdicsőült Krisztus nem szenvedhet; vére nem folyhat ki többé!... És mégis, Krisztus szenved és szent vére a földön patakzik a szegényekben, akik befejezik világmegváltó, kínos szenvedését. Szent Vince „Krisztus szenvedő és vérző tagjainak” nevezi őket.

Az a szent, aki megcsókolta a szegénynek lábát és nyitott sebéit, méltán fölkeltheti érzékenységünket, de hitünk nem csodálkozhatik rajta. Hiszen Jézus ott van a szegényekben, hogy újra halálosan szomorú, elhagyatott, megvetett lehessen! Ó, hölgyeim! Bár sohasem érdemelnék meg a Getszemáni kertben el

hangzott panaszszót: *Hát nem tudatok egy óráig virrasztani velem?* (Máté 26, 40.) Mindegyikük az az erősítő angyal legyen hűséges látogatásával!

Kísérik el a szegényt fájdalmas útján, amelyen ő is nehéz keresztet hordoz. Segítsenek neki, mint Cyrenei Simon és emeljék föl, amikor a kereszt súlya alatt összeroskad. Törülgessék meg lázas verítéktől csurgó homlokát, mint Veronika és üdítsek föl könnyektől égő arcát.

A Kálvária véres áldozatán és az oltár szeretet-áldozatán kívül ott van még Krisztus misztikus föláldozása is a szegények személyében; ő, nem a nagyméretű katedrálisok, sem pedig a meghitt kis kápolnák csendjében, hanem a szűk és hideg padlásszobákban. Nincs ott földiszílett, virágillattól áradzó oltár... Szegényes, kemény fekhely; dohos, zárt levegő; napsugár helyett homályos kis padlásablak; talán sűrű sötétség nemesak este és hajnalban, de az egész nap folyamán s a hosszú-hosszú álmatlan éjszakákon át. Nem hallunk ott dallamos énekeket; hanem csak sóhajokat, panaszokat, halálhörgést. Az áldozat ott van. Az a félmegtelen, lábajában vagy sebében reszkető és megmegrázkodó test.

Ez a szegény én vagyok!... Teste egészen az enyémhez hasonló. Ez a kis csecsemő én vagyok, a bethlehemi jászolban. Ez a hajléktalan én vagyok, útban Egyiptom felé. Ez a rongyokba burkolt nyomorult én vagyok, akil a Kálvárián megfeszítottak ruháitól. Ez a sóhajtozó, haldokló beteg én vagyok, a keresztben haldokló Üdvözítő. Ez a szegény halott, akil szükségtemetésben részesítenek és utolsó útján csak egy jó nővér vagy Szeretethölgy kíséri, ez is én vagyok, a kölcsönzött gyolcsban és sírban.

Micsoda tisztesség, hölgyeim, sőt micsoda ünnepe az a hívő léleknek, ha így szolgál majd Üdvözítőnknek a szegények és betegek személyében! Maga a Szentséges Szűz, Szent János és Magdolna sem voltak közelebb hozzá. És még mennyivel dicsőségesebb azok sorsa, akik meghalhattak a szegények szolgálatában!...

Szeretel! ez a jelszó a mennyei haza határainál. *Boldogok a szegények, mert övék a mennyek országa!* (Máté 5, 3.) Boldogok a Szeretethölgyek is, mert övék ugyanaz a mennyország, melyben megdicsőült szegényeik hálás díszőrsége környézi majd őket.

2. Kínai testvéreink a vörös banditák fogságában.

(Folytatás.)

Olvassuk Larmichant nővér megígért második levelét!

Tsing Yéen-Shan, 1930. nov. 1.

Utolsó levelemben megígértem, hogy majd írok a Si-ma-teu-i nővérek elfogatásáról.

Őket is a harangszó verte fel éjféltajt. A válságos helyzetről ők jobban voltak tájékozva, mint mi, mert előtte való este éppen mellettük lövöldöztek a vörösök. Az egyik golyó a társulati szoba és a folyosó ablakán át a raktár falazatába fúródott. Felriasztott nővéreink erre rögtön a kápolnába siettek, hogy a szent Színeket magukhoz vegyék. Egy órákor már a házban volt a csőcselék fosztogatva, majd lent, majd pedig az emeleten. Utána pedig az európai nővérekre vetették magukat és letartóztatták őket.

Leport nővér biztaltgatta nővértársait, hogy együtt maradjanak. Meg is ígérték valamennyien, különösen Má, kínai nővér. Tényleg, mikor Leport, Merle és Ramos nővéreket elvitték, ő is velük tartott. De csak egy darabig mehetett, mert rögtön visszakergették őt. „Mi csak az európaiakat vesszük” — mondogatták. Szegény Má nővér kénytelen volt visszatérni.

Az utcára érve, nem tudták, hová, merre vigyék őket! Sokáig álltak ott, míg végre útnak indultak a nagy piac felé, ahol a rabló katonák vezére diktálta nekik az útírányt. A vezetők járatlanságát különösen Leport nővér szenvedte meg leginkább, aki 73 éves létére 2 óra hosszúságú gyalogolt velük egyfolytában. De nem is bírt velük

lépést tartani, ami miatt aztán puskatussal ötötték és kergették őt.

Útközben három börtön is megtagadta befogadásukat, annyira tele volt minden. Végre 2 óra felé megérkeztek Pé-Tang-ba, (szemináriumba) amely szintén tömve volt fegyencekkel és vörös katonákkal. A nővéreket külön szobába zárták; ők nem voltak megkötözve, de a többiek igen. Nem sokáig tartott nyugalomuk, mert újból az ítélőbírórság elé állították őket, ahol a váltságdíjuk megállapításával foglalkoztak. 50.000 dollárt követeltek. Leport nővér kijelentette, hogy neki lehetetlen ennyit fizetnie, sőt még kölcsönre sem számíthat. Erre visszavezették őt Pé-Tang-ba és kereken kimondották, hogy ha nem fizet, életével lakol.

Az nap — vasárnap — ételt sem kaptak, még teát sem. Éjjel a padlón aludtak. Mindenkinek volt egy kevés szalmája, csak nővéreinknek nem. Hétfőn újra követelték tőlük a meghatározott váltságdíjat, puskát és kést mutogatva nekik. Leport nővér kérte, engednék őt vissza házába, hadd lássa, mennyi pénzt adhatna. Ekkor felére csökkentették az összeget, de ő még annyit sem adhatott. Végre mégis megengedték neki a visszatérését Si-ma-teu-ba, de katonai kísérettel. Elment tehát, otthagya két nővértársát szomorúan, de mégis abban a reményben, hogy megszabadulnak. Miután megérkeztek Si-ma-teu-ba, hosszasan tanakodás után a vörösnek be kellett látnia, hogy lehetetlen a kívánt összeget kicsikarnia; lement tehát 3000 dollárra. De mivel ennyi sem volt a házban, Leport nővérünk a közeli üzletben volt kénytelen kölcsönt venni azzal az ígérettel, hogy már holnap megtéríti. „Most tehát visszahozom önnek a másik két nővért is” — mondotta a vörös. És valóban a háznak egyik embere vitte a 3000 dollárt, és nővéreink visszatértek. Szegény nővérek hiába fizettek, mert hiszen most sem szabadultak ki ellenségeik karmaiból! Igaz, de mégis csak együtt lehettek és az nagy megnyugvás volt számukra. „Ha börtönünkben megölték volna bennünket egyiket a másik után, — mon-

dották, — a nélkül, hogy láthattuk volna egymást, az bizonyosan nagyon fájt volna nekünk, de nem tartott volna sokáig és mi viszontláthatnók egymást ott az örökélet házában, mindenkorra megszabadulva ezektől a pokoli démonoktól. De a jóságos Jézus minden esetre nemcsak ezt a muló szenvedést mérte reánk; azt akarja, hogy továbbra is szenvedjünk. Legyen meg tehát az ő szent akaratát! Minden nap és minden órában Reá hagyatkozunk!...

Ma november 1-je van; de számkivetésünkben semmi sem emlékeztet Mindenszentek ünnepére. Még szerencsénk, hogy naptárunk van és hogy a főtisztelendő urak a breviáriumot imádkozva, nap-nap után tájékozódhatnak; különben azt sem tudnók, milyen nap van. Változatlan egyhangúság a mi sorsunk. Lakosztályunk mellett van az orvos szobája; ő is fogva van és betegeket kell ápolnia. Tőle nem messze laknak lazarista uraink.

Reggel ötkor csendben fölkelünk, s mindegyikünk magában végzi áhítatgyakorlatait. Az első étkezés 8-kor van. Jó kínai nővéreink gondoskodnak rólunk. Minden második, harmadik nap kávéval küldenek be nekünk az egyik alkalmazottal. Két téglá között egy kis tüzet rakva megfőzzük a kávéval és azt isszuk meg, melyhez egy kevés rizst kapunk; de az olyan nehezen csúszik. Kenyeret is juttatnak nekünk azok a jó nővérek, sőt még egyebet is, amit szívük éppen sugall nekik. Az első étkezés után Ramos és Rognoni nővérek bejárvák a kis és nagy szobákat, ellátva a fekvő betegeket minden szükségessel. A többiek pedig egy külön szobába jönnek, ahol orvosi vizsgálat van egész nap. Az összes orvosságokat az asztalon tartják és azokból válogatja a kezelő orvos a megfelelőt és bízza meg a nővért a kiadással; azt nekem szabad ellátnom.

Két hegy között lakunk; öt óra előtt már sötét este van és fázunk. Szobánkban van ugyan ablak, még pedig kettő, de üveg nélkül. Két egyszárnyas spaléta van rajta; ha nyitva hagyjuk, a hideg árad be; ha becsukjuk, koromsötét a szobánk. Ma nagyon hideg van; a spaléta

egyik szárnyát nyitva hagytuk, de alig látunk olvasni. Munkánk nincs, tehát csevegünk és aztán elvégezzük áhítatgyakorlatainkat, úgy, mint reggel. Utána pedig lefekszünk deszka ágyunkra. Van egy takarónk, csomagunk pedig párnául szolgál. Nővéreink közül kettőnek szalma is jut, kiváltsággépen. Van még egy szegletes kínai asztalunk is, de székünk nincs; ennek hiányában egyszerűen az ágy szélére ülünk. A falak tele vannak kínai felirásokkal. Ki tudja, miféle átkozódások azok! Mi persze nem értjük. De mit is használna az nekünk! Mi nem átkozzuk, hanem inkább sajnáljuk őket és ha esetleg megtérnének, nagyon örülnénk és dicsérnők az Urat az újonnan kiválasztott lelkekért!

Vajjon hol leszünk majd november 27-én? Bárhol legyünk is, szívünk imájával együtt leszünk Önökkel. A kereszt tövében menyeyi Anyánkkal vagyunk, nagyontisztelendő Vizitátornónk,

alázatosan engedelmes

*Leport, Larmichant, Merle, Ramos
és Ragnoni nővérei.*

Hála Istennek, karácsony szent ünnepe meghozta szenvedő testvéreinknek, a szabadulás örömét. Nagyontisztelendő Anyánknak az elmúlt év utolsó napjaiban írt levele hozta meg nagyontisztelendő Vizitátornónknak is a várva-várt szabadulás hírét.

„A jó Isten — írta nagyontisztelendő Anyánk — ma reggel örvendetes karácsonyi meglepetést küldött. Sürgőnyt kaptam Kínából, melyben értesítenek, hogy szegény foglyaink — misszionáriusok és nővérek — tegnap, karácsony ünnepén, kiszabadultak.

Áldjuk és magasztaljuk a jó Istent, hogy a nagy veszély között is megvédte kedves nővéreinket és visszaadta szabadságukat.

Kedves nővéreink missióstelepét: Kian városát, még

október 25-én bevették a fehérek. Az öt kínai nővér tehát csak körülbelül húsz napig sínylődött a vörös uralom alatt. Őket ugyanis nem bántották a vörösök, csak öt európai nővért és öt misszionáriust hurcoltak magukkal, akikért váltságdíjat reméltek.“

De halljuk csak kiszabadulásuk részleteit, elsőben a jó kínai Vizitátornővérhez intézett levelüket, melyet mindjárt kiszabadulásuk után való napon írtak.

1930. december 28.

Nagyontisztelendő, Jó Vizitátor Nővérem!
Urunk kegyelme legyen mindig velünk!

Szinte hihetetlen, hogy itt, a Havi Boldogasszony házában írok most Nagyontisztelendő Vizitátor-nővéremnek levelet. Mintha csak álom lenne... de mégsem. Mi, akik 80 napig voltunk a vörösök foglyai, Jézus Szívének és szent Anyjának egészen gondviselészerű oltalmával kiszabadultunk, és tegnap 2 óra tájban Kianba érkeztünk. Hála legyen ezért Istennek és Csodás-érmű Szűzanyánknak, akik meghallgatták végre annyi buzgó léleknek imáit és fohászait.

November 11-e, vagyis ideiglenes kórházunkból való távozásunk óta, — ahová elfogatásunk után kerültünk s ahonnét két ízben sikerült is írunk, — többé senkivel sem levelezhattunk. Onnét két napi utat kellett megtennünk hegyeken keresztül az eső által kimosott, csaknem járhatatlan utakon, míg végre olyan faluba értünk, ahol szegény betegek helyet kaphattak.

A súlyos betegeket és nehéz sebesülteket kivéve, mindnyájan gyalog tették meg az utat. Előbbieket hordágyon vagy széken vitték. Jó Leport nővérünk, akít magas kora és rheumatikus bántalmai már úgyis nagyon megviseltek, valamint Merle nővér is, a rizsföldeken elvágódtak. Képzeltető, mily szánandó volt szegényeknek

állapota! Egy altiszt volt a vezetőnk, akinek rablószívét néhány jó szóval igyekeztünk megpuhítani, hogy számukra is hordszéket szerezzen. Meg is tette. Áldja meg érte a jó Isten!

Igy folytattuk keserves utunkat, míg végre, többszöri csetlés-botlás után — hiszen nem vagyunk már fiatalok, — elértük állomásunkat. Ami engem illet, jóval elmaradtam a többitől. Nem tudtam velük lépést tartani, pedig egyfelől Purino úr botjára, másfelől pedig egy jó asszonyta támaszkodtam, aki a vörösök engedélyével kísérőnk lett és tőle telhelőleg segítségünkre is volt. Kínos utazásunk közben egyre kértem a jó Istent, bocsásson meg mindazoknak, akik szenvedéseink okozói voltak. Nem akarván elveszíteni a szenvedések érdemét, egyesítettem azokat isteni Üdvözítőnkével nagy szándékaimra.

Nyolc napig időztünk itt, midőn a vörösök Kian visszavételének hírére, a fehérek további előnyomulásától tartva, beljebbvonulásra készültek. Az egész karavánnak ismét útra kellett kelnie. Jó miszionárius uraink még egy harmadik hordszéket követeltek, mert én igazán nem bírtam volna még két napig gyalogolni, legkevésbé olyan kínos hegyi utakon, amilyenek Tong-Ku-ba vezetnek.

Útközben meg-megálltunk; katona módra betértünk egy-egy házba, ahol bizony nem vártak. A házigazda kevés szalmát hintett a földre, hogy azon pihenjünk; kevés rizst is adott este és reggel is, elindulásunk előtt. Fél nyolc felé ismét útnak indultunk és gyalogoltunk estig, de senki sem törődött azzal, hogy ebédet kapjunk. Az utak nagyon rosszak voltak s ezért csak lassan, nehezen haladhattunk előre. Két-három napig is időztünk majd ebben, majd abban a házban. Minél jobban távolodtunk, annál inkább csökkent kiszabadulásunk reménye. Ki találhatna meg minket itt a hegyek között! Csak a jó Isten tudta, hol vagyunk...

Tong-Ku után Tai-lu, majd Chui-fu következett; utóbbi volt utolsó állomásunk. Tíz napot töltöttünk itt. De mily nagy szomorúság fogott el, mikor hallottuk, hogy valószí-

nűleg még tovább is megyünk! A szokottnál is jobban kezdtük ostromolni Jézus szentséges Szívét. Eddig is egyik kilencedet a másik után végeztük, a látszat szerint hiába. Mintha csak próbára akarta volna tenni a jó Isten bizalmunkat. Valahányszor ugyanis nagyobb mértékben élt bennünk a kiszabadulás reménye, főleg Mária ünnepeken, mindannyiszor azt a hírt vettük, hogy tovább megyünk.

Csui-fu-ban nagy megpróbáltatás várt reánk. Ugyanis megérkezésünk utáni napon jó főtisztelendő urainkat, akik eddig velünk voltak és segítettek sorsunkat elviselni, szoba hiányában Tai-lu-ba rendelték. Ami azonban még ennél is jobban elszomorított, Leport és Merle nővérekre — mivel nem foglalkoztak betegápolással, — hasonló sors várt. Mily fájdalommal töltött el a válásnak pusztá gondolata is! Buzgón kértük a jó Mestert, változtatná meg ezt a tervet. Thieffry úr igyekezett megértetni a főtiszttel, hogy — ha meg valósítják is tervüket, — több helyet nem nyernek, mert az a szoba, melyben hatan meghúzódtunk, (a kísérő asszony volt a hatodik) még három személynek sem túl nagy.

A kérés meghallgatásra talált. A jó miszionárius urak lávozását azonban szívszorogva néztük. Azzal vigasztaltak, hogy nemsokára követni fogjuk őket, ami a következő héten tényleg be is következett. Mikor egy altiszt jelentette, hogy Tai-lu ba kell mennünk, hamarosan összecsoomagoltunk és útra keltünk és pedig gyalog; sem hordszék, sem hordár nem volt kapható. Szegény Leport nővért alig bírták lábai. Esett az eső s abban az irtózatos sárban csak úgy csúsztunk a meredek hegyekről lefelé. Szerencsére itt-ott belekapaszkodhattunk egy-egy kőbe; ezek tartottak bennünket. Tíz mérföldnyi utat tettünk meg ilyenformán.

Nagy vigasztalásunkra szolgált, hogy viszonyláthattuk jó miszionárius urainkat. Három napig pihentünk itt egy nyitott, széles padláson. Kevés szalmán fekvé, kitűnően aludtunk keserves utunk fáradozalmi után. Mivel senki sem törődött velünk s a betegekhez sem hívtak, felhasz-

náltak az alkalmat, hogy rendbehozzuk fehérneműnket; kimostuk, kijavítottuk. E tekintetben misszionárius uraink is rászorultak segítségünkre.

Harmadnapra ismét kiadták a rendeletet, hogy csomagoljunk s készüljünk a továbbutazásra. Jó misszionáriusaink látva nagy fáradságunkat, nem nyugodtak addig, míg három hordszéket nem biztosítottak számunkra. Ők Ramos és Rognoni nővérekkel el is indultak, mi pedig, Leport, Merle nővér és én még másfél napig vártunk. Takaróinkat elvitték, s így csak kevés szalmán töltöttük a december 10. és 11-e közti éjjelt, mely éppenséggel nem volt melegnek mondható. Végre elkészültek a hordszékek és mi is elindulhattunk. Mily nagy volt örömünk, mikor 10 mérföldnyi út után ismét együtt lehettünk nővéreinkkel és jó misszionárius urainkkal.

Mi történt azon két nap alatt, míg távol voltunk egymástól? De vajjon miért jöttünk vissza Tong-Ku-ba? Vajjon sikerül-e visszajutnunk egészen Kian-ig? Vagy utóbb becsapnak és a halálba vezetnek?... Ó, mi nem félünk a haláltól, de ez a haldoklás már sokáig tart...

Másnap az egyik tiszt fölkereste urainkat kis szobájukban, mely a mienk szomszédságában volt, hogy további sorsunkról tárgyaljon velük. „Szívesen elkísérnök önöket haza, övéik közé — mondotta; — de félünk, hogy útközben bajuk lesz; álvörösök járnak a vidéken, akik esetleg bántalmazhatnák önöket. Talán néhány mérfölddel még távolabb visszük. Reméljük, később nagyobb városba sikerül jutnunk, hol nagyobb biztonságban lesznek, sőt Kian-ba is visszakerülhetnek.“

Szívünk újra összeszorult, mikor a misszionárius urak ezt a hírt közölték velünk. Napok óta kérve-kértük már a Gyermeke Jézust, szabadítson ki minket karácsonyra; s most e reményünk is eltűnni látszott. Egy kis reménysugár azonban még mindig élt bennünk; hátha meglepetést szerez nekünk a kis Jézus. — A vezető tiszt még azt is mondotta jó urainknak: „Önök nem ma este utaznak el, talán még holnap sem.“ — Teljesen az isteni Gondvi-

selésre hagyatkozva tehát, nyugodtan tértünk pihenőre.

Éjjeli 11 óra felé egyszerre csak lötés-futás, ijedt beszédhangok hallatszottak. A megértett néhány szóból kivettük, hogy elutazásról van szó. Nem akartak ugyan nyilatkozni, de sejtettük, hogy a fehérek közelednek. Bizonyára nem mernek velük megmérkőzni, azért menekülnek.

És mi lesz a foglyokkal? — Ó, azokról sem feledkeztek meg a mi vöröseink. Ők elmenekültek. Éjjeli 12 és 1 óra közt azonban egy alliszt kopogtatott ajtónkon s parancsára mi is hamarosan csomagoltunk és indultunk a nagy bizonytalanságba, 5-6 mérföldnyivel távolabb. Hordszék nem volt; a hold sem világított. Koromsötét éjszakában bandukoltunk. Három ember fáklyával világított; néhány hordár cipelle holminkat. Hegynek föl, hegynek le botorkáltunk.

December 13-án szent Luca sem igen kényeztetett. Az utak úgyis sárosak voltak és hozzá még az eső is szitált; ez még nehezebbé tette előhaladásunkat. Kornett nélkül lévén, nélkülözhattuk az esőernyőt. Ambár bottal jártunk, mégis rászorultunk jó ft. uraink segítségére, mert különben nem egyszer elesünk volna.

Sok viszontagság után este 6 óra felé egy, a hegyek közé rejtett kis falucskába értünk. Egész nap bokáig erő sárban tapostunk. Szövetből készült harisnyáink és cipőink egészen odalettek. Jó emberek tüzet raktak nekünk, hogy száríthatassuk magunkat és holminkat. Egy padlóláshelyiséget bocsátottak rendelkezésünkre; padlójára kevés szalmát szórtak nekünk. A vörös katonák kezéből kiszabadultunk ugyan, de most a civil vörösök kezében voltunk, kik az előbbieknél csatlósai és parancsai végrehajtói; tehát még félelmetesebbek... Vajjon itt fejezzük-e be? Közel van-e már végünk? Közeledünk-e már a vértanuság pálmájához?... Jó Mesterünk akarata teljesedjék rajtunk!

Tíz napig maradtunk itt imádkozva, reménykedve. Ezek a hegyi lakók nem mind vörösök; van köztük jobb érzelmű is. A fehérek közeledésének híre egyre jobban

terjedt és szinte rettegésben tartotta a szegény népet, mert a vörösök rémhíreket terjesztettek róluk. Jó emberünk, aki konyhánkat látta el, mindenáron másfelé akart vinni, sőt azt füllentette, hogy parancsot kapott erre. A falu bírójának — úgy látszik, — meg volt hagyva, hogy ne adjanak minket a „fehérek“ kezébe. Pedig mi éppen ezt kívántuk és a nélkül, hogy sejtettük volna, az isteni Kisdéd észrevétlenül készítette nekünk azt a napot, amely már nem volt távol.

December 20-án, szent Vince oltalmának ünnepén, újra csomagolnunk kellett és vinni sátorfánkat néhány mérföldnyire távolabb, persze hegyeken keresztül. Szegény Leport nővér! Őt sajnáltuk legjobban. Azonban ő is bátran nekivágott az útnak s az ő példája erőt öntött belénk is. A falu, ahová értünk, kisebb és eldugottabb volt az előbbieknél, csak 7-8 családot számlált mindössze... Csak nagy nehezen találtunk szobácskát. Az egyik jó asszonynak ténhénistállója mellett volt, de leírhatatlan állapotban. Pindurka ablakán át alig szűrődhetett be világosság. „Ez igazán alkalmas helyiség — mondtuk, — hogy a betlehemi Kisdéd ünnepét üljük és vele egyesüljünk.“ „Néhány állvány, egy pár deszka, kevés szalma; ez volt az egész berendezés. Már annyira benne voltunk az ilyen rendezkedésekben, hogy az e fajta új otthonnak alapítása nem volt nehéz.

Munkánk nem volt, tehát annál többet imádkoztunk együttesen. Minthogy a Szentolvasó ünnepén kerültünk fogságba, a szent Rózsafűzér Királynéjához fordultunk, eszközölje ki számunkra kiszabadulásunkat. Reggel és este elmondtunk egy-egy hármasszentolvasót.

Dec. 21-én mintha eszüket vesztették volna ezek a jó emberek. A távolból puskalövés hallatszottak. 22-én a fehérektől való félelmükben valamennyien elpárologtak a közeli hegyekbe. Thieffry úr gondolatát elfogadva, hamarosan egy fehér zászlót készítettünk vörös kereszttel és azt lobogtattuk, hogy a közeledő fehér csapat észrevegye. Az egyik szomszéd hegyen katonákat láttunk. Vörösök-e, vagy fehérek? Félünk a csalódástól.

Másnap a lövöldözés újra megkezdődött. Az urak már nem bírtak magukkal. Egész tisztán látták a távolban a fehér katonákat. Purino és Thieffry urak fogták a zászlót és egyenesen a hegy lábához mentek, ahol egy óra hosszat lengették azt a szegényes, vöröskeresztes zászlót. A katonák végre észre is vették. Lerakva puskáikat, ketten feljűk tartottak. Odaérve az urakhoz, szánakozva mondogatták: „Szegény emberek, ugy-e sokat szenvedtek!“ Bennszülötteknek vélték őket. — „Mi nem vagyunk idevalók; — felelé Thieffry úr — európaiak vagyunk s még heten vannak velünk itt, egy kicsi faluban. Jöjjenek és szabadítsanak meg minket!“

Sietve útnak indultak tehát, hogy sürgősen elintézzék e dolgot, mert hamarosan vissza kellett téniök csapatjukhoz. Pillanatok alatt elkészültek csomagjaink, melyeket az egyik szobába helyeztünk azzal a szándékkal, hogy később értük jövünk. Aztán hallgatagon útrakeltünk, egyre tartva még a vörösöktől. Őt mérföldnyire voltunk a hadseregtől. Odaérve mennyire megkönnyebbültünk, hogy most már kiszabadultunk a vörösök karmaiból.

A folyó átkelésénél — híd hiányában — a katonák meztláb, hátukon cipeltek át bennünket, Leport nővér kivéve, akinek az ezredes külön hordszéket küldött. Az egész hadsereg figyelmét magunkra vontuk; mindenki velünk törődött; maguk a tisztok is rendkívül szívélyesek voltak. Midőn megtudták, hogy csomagjaink a faluban maradtak, rögtön intézkedtek, hogy Purino úr fegyveres katonák kíséretében elhozza őket. De, sajnos, mire odaérték, már mitsem találtak, mindent elloptak... Sebaj, a fő, hogy megszabadultunk!

Uraink hosszasan és részletesen beszéltek el élményeinket, ami nem csekély részvétet ébresztett mindannyiukban. Este a tisztok maguk láttak el minket vacsorával, az orvos pedig saját szobáját ajánlotta fel nekünk.

Másnap ebéd után vagy 50 katona kíséretében Tong-Ku-ba mentünk. Barbato úr előre sietett, hogy a generálisnál bejelentse érkezésünket.

Kiszabadultunk tehát a vörösök kezeiből! Tágra nyílt szíveinkből kitört a hálaima. Hogyan is háláljuk ezt meg a jó Istennek és Szeplőtelen Anyánknak!... Az utak elég jók voltak, úgy, hogy este már célhoz értünk. Nem kevesebb figyelemmel vettek itt is körül, mint az előbb. A generális nagy jóindulatot tanusított irányunkban.

A karácsonyi ünnepet természetesen áldozatul kellett hoznunk. Szent István napján végre Kian-fu-ba érkeztünk két tiszt és vagy 250 közkatona kíséretében. Két napi utazásról lévén szó, úgy uraink, mint nővéreink számára is hordszékeket készíttetett a főparancsnok. Kian-ba való érkezésünk előtt 3 órával a kormányzó személyszállítójában egy bizottságot küldött ki fogadásunkra, ami igazán zavarba ejtett. Sőt mi több, ebédre is meghívott. S mennyire érdeklődött viselt dolgaink iránt! Hogyan hallgatta el-beszéléseinket! „Önök tigrisek karmaiból szabadultak ki” — mondotta. Fejedelmi ebédrel traktált meg, kifogástalan európai felszolgálással. Nem tudtuk, hogyan háláljuk meg irántunk való jóságát.

A keresztény hívek is mindenütt ünnepeltek; amerre mentünk, örömhangokkal üdvözöltek mindenfelé. Jól tudjuk, hogy mindez nem annyira nekünk, mint inkább Anyaszentegyházunknak szól, akinek gyermekei vagyunk. Sokkal inkább gondoltunk most Nagyontisztelendő Vizitátor-nővérünk örömére, hogy szabadon lát minket, mint a saját boldogságunkra. Mekkora hálával tartozunk annyi imáért! A jó Isten fizesse meg ezerszer!

85 napi börtölés után, ma, dec. 28-án vettük magunkhoz először az isteni eledelt. Igazán nem tudjuk, hogyan is köszönjük meg az Úrnak...

Nemsokára ismét küldünk néhány sort.

alázatosan engedelmes
Larmichant nővére.

Olvassuk még a kínai vizitátornő levelét is nagyontisztelendő Anyánkhoz:

Sanghai, 1931 jan. 12-én.

Nagyontisztelendő Generális-Anyánk!

Urunk kegyelme legyen mindig velünk!

Tegnapi sörgönyünk hírül vitte kedves kiszabadultjaink megérkezése fölött érzett örömünket. Délután mindenki egy csapásra ott termett a társulati szobában, hogy teljes kivilágításban, akárcsak Háromkirályok napján, az isteni Kisdednek és Szabadítónak jászola előtt hálát adjunk szívvel-lélekkel. Mindannyiunk lelkéből kitört a *Magnificat* édes dallama. Hogy mi történt azután a társulati szobában, azt nem írom le; Nagyontisztelendő Anyánk úgyis kitalálja és jobban átérzi, mint bárki más!

Mindenekelőtt jó Anyám nevében öleltem meg és köszöntöttem minden egyes kedves érkezőt. Azután következtek a kölcsönös szeretet-nyilatkozatok. A jó Leport nővér térdre borult, hogy megöleljen és elmondja a nekünk okozta gondok miatt érzett fájdalmait, amelyekért — mint mondotta — siet majd kárpótlást nyújtani. De én azonnal fölemeltem őt és állva ölelkeztünk. Azt hiszem, ilyenkor ez meg van engedve, ugye jó Anyám? Nővéreink nincsenek is úgy megtörve, mint amennyire gondoltuk. Csodálatosan megvédte őket Isten úgy testileg, mint lelkileg.

Öt óraker ünnepélyes áldást tartottunk, amelyre összes uraink a főtisztelendő hitvallókkal együtt eljöttek. Másodszor hangzott fel szívvel-lélekkel a *Magnificat* és a *Te Deum*. Utána mindenki a társulati terembe ment, hogy főtisztelendő urainkat üdvözöljék. A jó Thieffry úr alázatosan hálálkodott imáinkért. Azt mondotta, hogy mindent ennek köszönhetnek. Végre fogságukról beszélt el egyet-mást.

Ezt a kiszabadulást méltán csodálatosnak minősíthetjük, jó Anyám, mert senki sem járult hozzá. Igaz, a rendezett hadsereg jó fogadtatásban részesítette foglyainkat és mindent megtett, hogy Kianba visszatérhessenek; de

kiszabadulásuk eszköze mégis csak az az egyszerű vöröskeresztes zászló volt, mely Larmichant nővér fehér kötényéből és egy ócska kínai vörös takaróból készült. Főtiszt. Thieffry úr ötlete volt ez, a nővérek pedig megvalósították.

Ezek a jó urak elég magasán lobogtatták a szembenlevő hegyen, csakhogy a rendezett katonák észrevegyék; nem féltek az öröktől, akik különben fejüket veszelve menekültek. A katonák odasiettek s magukkal vitték a képutat, akiket társaik a legszívélyesebb fogadtatásban részesítettek; velük együtt a nővéreket is visszakisérték Kianba. Gondviselészerű ez az eset, jó Anyám, mert már néhány nap múlva a vörösök újra megtámadták a rendezett hadsereget és éppen ez a csapat esett áldozatul; így tehát ismét félthetjük Kiant és környékét.

Leport és Ramos nővérek fogságuk utolsó napjaiban hallották, amint kivégeztetésüket tervezgették az őket őrző vörös parasztok. „Meg kell őket ölni; meg is fogják őket ölni”... mondogatták a vörösök. A nővérek azonban titokban tartották ezt és sem egymásnak, sem másnak nem szóltak róla. Minden veszi látszott, de Mária, a Szeplőtelen Szűz közbelépett.

Most rajtunk a sor; itt az ideje, hogy hálálkodjunk. Szentmiséket mondattunk e szándéokra és templomunk Védőszentjének ünnepén, engedéllyel ünnepélyes imádást tartunk majd kápolnánkban, hogy Isten irgalmát leesdjük még egyre fenyegetett misszióinkra. Mennyi van még vesztélyben! Szegény Kína! Mennyire óhajtanók a békét, hogy dolgozhassunk, hiszen annyi lélek vár! Nővéreink, amióta szenvedtek érte, még jobban szeretik ezt az országot.

Von Arx úrról eddig még semmi újság. Az hírlik róla, hogy megölték.

Reisenthal nővér.

KÖZPONTI LAP

Havi közlemények
Szent Vince Szeretet-leányai számára.

17. ÉVFOLYAM. 1931. 4. SZÁM

TARTALOM: Pauperes Sion. — Szent Márta ünnepén. — A természet-tudomány a valláserkölcös nevelés szolgálatában. — Egyházi ének- és zenetanfolyam. — Szent Vince szavai. — Társulati Hírek. 1. A Csodás-érem újabb kegyelmei. 2. Kedves Muschong Mária nővérünk a brazíliai missióban. — Etienne Ker. János. 20. Névtelen hősök. — Sajtóhibák a novénákban. — Szünórák.

Pauperes Sion.

(Főtisztelendő Verdier (Verdié) generális atyától.)

*Sion szegényeit megelégitem kenyérrel.
Papjait fölöltöztem üdvösséggel.
(131. Zsolt.)*

Bizonyára ráismernek e szavakban dicső Atyánk ünnepi miséjének *Introitus*-ára. E szavak a 131. zsoltárban találhatók. Egyike ez ama *fölmeneti* zsoltároknak, melyeket a zsidó hívők akkor énekeltek, amikor ünnepeiken fölmentek Jeruzsálembe, a Sion hegyére.

Az áhítatos zarándokok e zsoltárral emlékeztek meg egyrészt templomuk alapításáról és felépítéséről s egyben arról a kettős nagy ígéretéről is, melyet Jehova Dávidnak és népének tett azzal a föltétellel, hogy az Úrnak törvé-